

R O Z H O D N U T I E

Číslo: 0186/2012/S-AP

Martin, 27.09.2012

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor strategických analýz, ako orgán príslušný na konanie podľa § 5 ods. 1 písm. uu) zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 283/2008 Z. z. v spojení s § 19 ods. 4 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení zákona č. 283/2008 Z. z. vo veci schvaľovania pravidiel pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie

rozhodol

podľa § 15 ods. 1 a 3 zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tak, že regulovanému subjektu NAFTA a.s., Votrubova 1, 821 09 Bratislava, IČO: 36 286 192 **schvaľuje** na obdobie od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013 tieto pravidlá pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie:

Pravidlá pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie

I. Úvodné ustanovenia

Cieľom tejto smernice je ustanoviť pravidlá pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie v súlade s § 19 Zákona o energetike¹ (ďalej len „Zákon o energetike“) a v súlade s Vyhláškou Úradu pre reguláciu sieťových odvetví² (ďalej len „Vyhláška úradu“).

II. Vedenie účtovníctva a účtovná závierka

- a) NAFTA, a.s. sa v zmysle Zákona o účtovníctve³ považuje za účtovnú jednotku.
- b) NAFTA, a.s. účtuje podľa Zákona o účtovníctve v sústave podvojného účtovníctva.

¹ Zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

² Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 415/2008 z 1.októbra 2008, o spôsobe vedenia oddelenej evidencie skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, o spôsobe vedenia oddelenej evidencie nákladov, výnosov, aktív a pasív a predkladaní výstupov z oddelenej evidencie

³ Zákon č. 431/2002 o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o účtovníctve“)

- c) NAFTA, a.s. v zmysle §17a Zákona o účtovníctve zostavuje individuálnu účtovnú závierku podľa osobitných predpisov⁴
- d) NAFTA, a.s. vedie vnútroorganizačné účtovníctvo slúžiace na zachytenie vnútropodnikových vzťahov a transakcií.
- e) Predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o stave a pohybe majetku, stave a pohybe záväzkov, rozdiel majetku a záväzkov, výnosoch, nákladoch, príjmoch, výdavkoch, výsledku hospodárenia účtovnej jednotky.
- f) NAFTA, a.s. účtuje a vykazuje účtovné prípady v období, s ktorým časovo a vecne súvisia (ďalej len účtovné obdobie). Ak túto zásadu nemožno dodržať, tieto budú zaúčtované a vykázané v období, kedy sa tieto skutočnosti zistili.
- g) Náklady a výnosy účtuje NAFTA, a.s. v tom účtovnom období, kedy vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo na deň vyrovnania iným spôsobom. Výdavky a príjmy účtuje vždy v tom období, v ktorom dôjde k ich úhrade alebo inkasu.
- h) NAFTA, a.s. účtuje majetok a záväzky, náklady a výnosy, výdavky a príjmy v účtovných knihách a zobrazuje ich v účtovnej závierke samostatne bez vzájomného započítania.
- i) NAFTA, a.s. oceňuje majetok (aktíva) a záväzky (pasíva) ku dňu ocenenia v zmysle Zákona o účtovníctve, t.j. IFRS. NAFTA, a.s. v účtovníctve zohľadňuje predpokladané riziká, straty a zníženia hodnoty, ktoré sa týkajú majetku a záväzkov, a ktoré sa vyjadrujú prostredníctvom rezerv, opravných položiek a odpisov.
- j) NAFTA, a.s. účtuje a zostavuje účtovnú závierku tak, aby účtovná závierka vo všetkých významných súvislostiach poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii NAFTA, a.s. Vernosťou zobrazenia sa rozumie, že obsah položiek účtovnej závierky zodpovedá skutočnosti a je v súlade s ustanovenými účtovnými zásadami a účtovnými metódami. Pravdivým zobrazením, je zobrazenie pri ktorom sú použité účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré vedú k dosiahnutiu verného a pravdivého zobrazenia skutočností v účtovnej závierke.
- k) V zmysle Zákona o účtovníctve je NAFTA, a.s. povinná zostaviť účtovnú závierku najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje, ak osobitný predpis neustanovuje inak. NAFTA, a.s. je ďalej v zmysle Zákona o účtovníctve povinná uložiť riadnu individuálnu účtovnú závierku a mimoriadnu individuálnu účtovnú závierku a výročnú správu do zbierky listín obchodného registra do 30 dní po schválení účtovnej závierky, pričom účtovná závierka môže byť uložená ako súčasť výročnej správy.
- l) Vedenie účtovníctva v zmysle tejto smernice a Vyhlášky úradu, sa vykonáva prostredníctvom účtovného softvéru SAP. Úpravy vyplývajúce z techniky spracovania výkazov pre účely oddelenej evidencie sú spracované v tabuľkových procesoroch Excel.

III. Oddelená evidencia

- a) V zmysle Zákona o energetike a Vyhlášky úradu sú na účely zabránenia vzniku diskriminácie a krížových dotácií výrobcu elektriny, výrobcu plynu, prevádzkovateľ prenosovej sústavy, prevádzkovateľ distribučnej sústavy, prevádzkovateľ prepravnej siete, prevádzkovateľ distribučnej siete a prevádzkovateľ zásobníka povinní viesť

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 z 19. júla 2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných noriem (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 13/zv. 29; Ú. v. ES L 243, 11. 9. 2002) v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 297/2008 z 11. marca 2008 (Ú. v. EÚ L 97, 9. 4. 2008). Nariadenie Komisie (ES) č. 1126/2008 z 3. novembra 2008, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 prijímajú určité medzinárodné účtovné štandardy (Ú. v. EÚ L 320, 29. 11. 2008) v platnom znení. (ďalej len „IFRS“)

oddelenú evidenciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, oddelenú evidenciu o nákladoch, výnosoch, aktívach, pasívach, určiť pravidlá na rozvrhovanie aktív, pasív, nákladov, výnosov (ďalej len „A,P,N,V“) a určiť pravidlá na odpisovanie samostatne za každú jednu z činností výroba elektriny, prenos elektriny, distribúcia elektriny, výroba plynu, preprava plynu, distribúcia plynu a uskladňovanie plynu, ako aj za inú činnosť, ktorú vykonávajú v rámci podnikania.

- b) Krížovou dotáciou je vyrovnanie straty z jednej činnosti so ziskom z inej činnosti. V súvislosti so zabránením krížovým dotáciám medzi výrobcom plynu a prevádzkovateľom zásobníka, je potrebné zdôrazniť, že NAFTA a.s. zabezpečuje stav zásob zemného plynu tak, aby nedošlo k používaniu zásobníka zemného plynu pre účely výroby plynu, čím je taktiež zabezpečené zabránenie vzniku diskriminácie v prístupe tretích strán.
- c) Osoby uvedené v bode a) sú povinné vyhotoviť za každú činnosť samostatný výkaz ziskov a strát a samostatný prehľad aktív a pasív a predložiť ich úradu v lehote do 30. júna kalendárneho roka. Ďalej sú tieto osoby povinné predložiť úradu na schválenie pravidlá pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidlá pre odpisovanie v lehote do 31. augusta kalendárneho roka. Úradom schválené pravidlá pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidlá pre odpisovanie tieto osoby uplatnia od 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka.
- d) Oddelená evidencia sa vedie preukázateľným spôsobom vo väzbe na účtovníctvo a individuálnu účtovnú závierku k 31. decembru výrobcu, prevádzkovateľa a dodávateľa v rozsahu, štruktúre a spôsobom ustanoveným Vyhláškou úradu rešpektujúc zásady verného a pravdivého zobrazenia vo všetkých významných súvislostiach.
- e) Oddelená evidencia sa v zmysle Vyhlášky úradu zostavuje zo skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva za obdobie kalendárneho roka, bez ohľadu na účtovné obdobie, za ktoré sa zostavuje účtovná závierka.
- f) NAFTA, a.s. zostavuje oddelenú evidenciu A,P,N,V na základe príčinnej súvislosti položiek oddelených účtovných výkazov, pričom A,P,N,V sú priradené k aktivitám, ktoré zapríčiňujú ich vznik a existenciu a objektívnosti, kde priradenie nákladov, výnosov, aktív a pasív je založené na objektívnych pravidlách tak, aby sa zabránilo neprimeranému zvýhodneniu alebo znevýhodneniu ktorejkoľvek činnosti.
- g) A, P, N, V, ktoré sa jednoznačne viažu ku konkrétnej činnosti sa k nej priradia priamo alebo prostredníctvom vnútropodnikového zúčtovania druhotných nákladov a výnosov.
- h) A, P, N, V, ktoré nie je možné priradiť podľa bodu g), alebo sú spoločné pre viacero činností, budú priradované k jednotlivým činnostiam podľa zvoleného postupu rešpektujúc zásadu objektívnosti a nevyhnutnosti.
- i) V prípade vzniku nových druhov A, P, N, V, ktoré nie sú uvedené v tejto smernici, bude postupované v zmysle pravidiel uvedených v bode f) a ďalej v zmysle tejto smernice.
- j) Oddelenú evidenciu a výkazy zostavené podľa Vyhlášky úradu je v prípade, že to ich forma a štruktúra dovoľuje možné odsúhlasiť na účtovnú závierku spoločnosti, ktorá je zostavená podľa bodu II. písm. j) tohto dokumentu a ktorej správnosť je overená nezávislým štatutárnym audítorm.

IV. Činnosti a organizačná štruktúra

Organizačná štruktúra NAFTA a.s. je zostavená tak, aby zobrazovala funkčné a procesné členenie spoločnosti, zodpovednosti a kompetencie v rámci spoločnosti. Účtovná a Controllingová štruktúra NAFTA a. s. vychádza z organizačnej štruktúry NAFTA a. s., pričom zabezpečuje podporu pre sledovanie aktív, pasív, nákladov a výnosov podľa jednotlivých organizačných zložiek a činností zoskupených v rozsahu a miere požadovanej manažmentom spoločnosti.

Základné členenie predstavujú divízie, resp. business units – ďalej aj „BU“ (Podzemné zásobníky zemného plynu - PZZP, prieskum a ťažba uhl'ovodíkov – PaŤ, Vrtba a podzemné opravy sond - POSaV, Služby - DS, Štábne útvary - ŠÚ). Jednotlivé činnosti a organizačné zložky sú hierarchicky začlenené pod divízie, čím je umožnené ekonomicky sledovať výsledky činností a výsledky organizačných zložiek v rôznom stupni agregácie.

K činnostiam, ktoré NAFTA a.s. vykonáva patria:

- a) uskladňovanie plynu,
- b) prieskum a ťažba uhl'ovodíkov,
- c) vrtba a podzemné opravy sond,
- d) a ostatné činnosti:
 - a. divízia služieb zabezpečujúca podporné služby technického charakteru,
 - b. štábne útvary zabezpečujúce služby režijného charakteru,
 - c. prevádzka kogeneračnej jednotky a trafostanice – výroba a dodávka elektrickej energie,
 - d. a iné podľa predmetu činnosti zapísanom v Obchodnom registri nemenované vyššie.

V. Pravidlá rozvrhovania

1. Rozvrhovanie aktív a pasív

1.1 Kľúčové definície

Aktíva – zdroje kontrolované účtovnou jednotkou, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, a z ktorých je očakávaný príviv budúcich ekonomických úžitkov pre účtovnú jednotku.

Pasíva – súčasná povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí u ktorej sa očakáva, že v jej dôsledku dôjde k odlivu zdrojov predstavujúcich ekonomické úžitky.

1.2 Dlhodobý nehmotný a hmotný majetok

Dlhodobým nehmotným a hmotným majetkom sú zložky majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma ustanovená Zákonom o dani z príjmov⁵ a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok.

1.2.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Pri alokácii dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku sú príčinná súvislosť a objektivnosť definované nasledovnými kritériami:

- a) BU/činnosť primárneho/prevažujúceho využívania – je definované ako BU/činnosť, na ktorej je, alebo bola daná položka dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku prevažne využívaná pre účely tvorby ekonomického úžitku a prevádzkového cash flow.

⁵ Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o dani z príjmov“)

- b) Zámer – je definovaný ako primárne/prevažujúce využívanie, ktoré sa plánuje, resp. s ktorým sa uvažuje v budúcnosti v nadväznosti na strategické zámery a plány spoločnosti, resp. iné očakávania a zámery.
- c) Zodpovedná osoba – je osoba, ktorej bol majetok zverený v nadväznosti na kompetencie a zodpovednosti, ktoré tejto osobe vyplývajú z pracovnej pozície v organizačnej štruktúre. Každá zodpovedná osoba je v zmysle organizačnej štruktúry NAFTA a.s. priradená jednému BU.

1.2.2 Rozvrhovanie v prípade využívania pre viaceré činnosti

V prípade využívania pre viaceré činnosti bude pre účely oddelenej evidencie skutočností a s ňou spojenými výkazmi podľa príloh Vyhlášky úradu určený stupeň/miera využívania jednotlivými činnosťami, tak aby mohli byť hodnoty týkajúce sa jednotlivých položiek, resp. súborov majetku v pomernej výške prerozdelené medzi tieto činnosti. Stupeň/miera využitia jednotlivými činnosťami budú určené na základe:

- podielu na výnosoch/tržbách/interných tržbách BU poskytujúcej služby a dodávky (napr. poskytnutie vozidla na služobnú cestu, za ktoré BU – divízia služieb interne fakturuje ostatným divíziám sadzbu podľa interného cenníka),
- podielu na využití výkonu, resp. kapacity v prípade ak sa jedná napr. o prevádzkovú technológiu, kde je takéto údaje možné sledovať,
- priradeného podielu spoločných nákladov (réžii a spoločných výrobných nákladov) napr. v prípade prerozdelenia aktív režijných útvarov, čím sa zabezpečuje súlad s kľúčmi prerozdelenia spoločných nákladov,
- odborného odhadu ak nie je možné, resp. by s ohľadom na prínos k presnosti rozdelenia bolo presné sledovanie využitia výkonu, resp. kapacity neprimerane nákladné.

1.3 Ostatné aktíva a pasíva

Ostatné aktíva a pasíva predstavujú pre účely tohto dokumentu ostatné položky súvahy okrem dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku.

1.3.1 Pravidlá rozvrhovania – alokácia:

Ostatné aktíva a pasíva budú rozvrhované na základe:

- Primárneho/prevažujúceho využívania a zámeru s ohľadom na príčinnú súvislosť a vzťah k procesu/činnosti
- Zodpovednosti reprezentovanej osobou, ktorá v hlavnej miere zodpovedá za riadenie vykonávanej činnosti, resp. danú činnosť vo všeobecnosti zastrešuje

2. Pravidlá pre rozvrhovanie nákladov a výnosov

Výnosy – predstavujú zvýšenie ekonomických úžitkov počas účtovného obdobia vo forme príjmov, zhodnotenia aktív alebo poklesu záväzkov, ktoré vedú k zvýšeniu vlastného imania, inému než príspevky od kapitálových účastníkov.

Náklady – zníženia ekonomických úžitkov počas účtovného obdobia vo forme výdavkov, alebo zbavovania sa aktív alebo vyvolania záväzkov, ktoré vedú k zníženiam vlastného imania, iným než rozdeleniam kapitálovým účastníkom.

V rámci každého BU sa účtujú náklady a výnosy externé aj interné. V ďalšom texte sú popísané relevantné pojmy a pravidlá týkajúce sa ich účtovania a alokácie.

2.1 Prvotné náklady a výnosy

Prvotné náklady sú náklady, kde poskytovateľom prác, služieb alebo dodávateľom materiálu a tovaru je externá organizácia, resp. externý subjekt. Do prvotných nákladov taktiež patria nároky vlastných zamestnancov, prípadne členov orgánov spoločnosti vo forme osobných nákladov a zmeny stavu zásob (zníženia).

Prvotné výnosy sú výnosy, kde prijímateľom prác, služieb alebo materiálu a tovaru je externá organizácia, resp. externý subjekt. Do prvotných výnosov taktiež patria nároky spoločnosti voči vlastným zamestnancom, prípadne členom orgánov spoločnosti, aktivácia a zmeny stavu zásob (zvýšenia).

2.1.1 Spotrebované nákupy

Na účtoch tejto skupiny sa účtujú spotrebované položky materiálu, energie a nákladov na predaný tovar. V priebehu účtovného obdobia sa spotrebované položky materiálu a predané položky tovaru účtujú na ľarchu účtov „spotreba materiálu a predaný tovar“ so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu zásob.

2.1.1.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Náklady na spotrebovaný materiál, ako sú náhradne dielce, palivá a pod., sú účtované na tú BU, v ktorej výrobnom procese sa spotrebujú.

Spotreba energie ako je elektrická energia alebo nakúpený plyn sa účtujú podľa rovnakého princípu.

Náklady na predaný tovar sú účtované na tú BU, s ktorej činnosťou predaj tovaru súvisí.

2.1.2 Služby

Na účtoch tejto skupiny sa účtujú prvotné náklady na externé služby.

V rámci tejto skupiny sa účtujú:

- opravy a udržiavanie, ktorými sa odstraňuje fyzické opotrebovanie alebo poškodenie majetku za účelom jeho uvedenia do predchádzajúceho alebo prevádzkyschopného stavu, servisné služby vykonávané v rámci servisného paušálu a pod.,
- cestovné - náhrady výdavkov pri pracovných cestách ako sú ubytovanie, doprava, stravné,
- ostatné služby - všetky služby, ktoré svojim charakterom nepatria do predchádzajúcich podskupín. Patria sem služby ako spoje, nájomné, reklama a propagácia, poradenstvo a právne služby, tlač a reprografia, preprava, skladovanie a pod..

2.1.2.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Náklady na opravy a udržiavanie sú účtované na tú BU, ktorej priradený investičný majetok sa opravuje.

Pri cestovných nákladoch sa účtuje na BU podľa začlenenia jednotlivých zamestnancov v zmysle organizačnej štruktúry.

Náklady na ostatné služby sa účtujú na BU podľa ich vzťahu k majetku, očakávanému prínosu pre BU alebo zamestnancovi BU.

2.1.3 Osobné náklady

V tejto skupine sa účtujú všetky pozitívky zamestnancov vrátane príjmov členov orgánov spoločnosti. Patria sem mzdové náklady (vždy v hrubých sumách), odmeny členov predstavenstva a dozornej rady, náklady na zdravotné poistenie, nemocenské poistenie,

dôchodkové zabezpečenie, príspevok na poistenie v nezamestnanosti, príspevok do garančného fondu, ktoré povinne odvádza zamestnávateľ v zákonom určenej výške za zamestnancov, príspevky na doplnkové dôchodkové pripoistenie zamestnancov, zákonné sociálne náklady vynaložené na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, odstupné, odchodné, príspevky na stravovanie zamestnancov, tvorba sociálneho fondu a iné.

2.1.3.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Tieto náklady sú účtované na základe začlenenia jednotlivých zamestnancov na príslušný BU v zmysle organizačnej štruktúry. Odmeny členom orgánov spoločnosti sú účtované na BU – štábne útvary.

2.1.4 Dane a poplatky

V tejto skupine sa účtujú dane, odvody a obdobné platby charakteru nákladov okrem dane z príjmov právnických osôb.

2.1.4.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Tieto náklady sú účtované na jednotlivé BU podľa ich vzťahu k priradenému majetku, prípadne činnosti a ekonomickému úžitku BU.

2.1.5 Iné náklady na hospodársku činnosť

Predstavujú náklady, ktoré vznikajú pri úbytku majetku a materiálu v dôsledku jeho predaja, darovania, mánk a škôd, náklady v dôsledku trvalého odpísania pohľadávok, náklady charakteru pokút, penále a úrokov z omeškania a ostatné náklady na hospodársku činnosť (napr. príspevky z povinného alebo nepovinného členstva v právnických organizáciách, atď.).

2.1.5.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Náklady týkajúce sa majetku sú účtované na základe príslušnosti majetku príp. materiálu k BU, ako sú napríklad zostatková cena predaného majetku, poistné majetku, dary, manká a škody na majetku a materiáli a iné.

Náklady na predaný materiál sú účtované na tú BU, s ktorej činnosťou predaj materiálu súvisí.

Pri zodpovednostnom poistení sa účtuje do nákladov podľa začlenenia jednotlivých zamestnancov na príslušnú BU v zmysle organizačnej štruktúry.

2.1.6 Rezervy a opravné položky na hospodársku činnosť

Rezervy a opravné položky sa vytvárajú na základe zásady opatrnosti, zohľadňujúc predpokladané riziká a straty.

Rezervy sa tvoria v zmysle Zákona o účtovníctve, t.j. IFRS na základe zásady opatrnosti na riziká a straty a predstavujú záväzky s neurčitým časovým vymedzením a výškou. Ich hodnota sa upravuje na hodnotu v čase účtovania a vykazovania.

Rezervy sú vykázané vtedy,

- ak má NAFTA a.s. súčasnú povinnosť (zmluvný alebo mimozmluvný záväzok) ako dôsledok prípadu, ku ktorému došlo v minulosti,
- ak je pravdepodobné (skôr áno, ako nie), že nastane úbytok zdrojov na urovanie povinností, a to zo zdrojov, z ktorých plynú spoločnosti ekonomické úžitky,
- ak možno urobiť spoľahlivý odhad sumy dostatočnej na splnenie existujúcej povinnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka pri zohľadnení rizík a neistôt.

Opravné položky sa tvoria v prípadoch, ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku vrátane zásob pod jeho účtovnú hodnotu. Opravné položky k pohľadávkam sa tvoria, ak ide o pochybné pohľadávky predstavujúce riziko ich úplného alebo čiastočného nezaplatenia, pohľadávky voči dlžníkom v konkurze alebo dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznaní a zaplatení.

2.1.6.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Opravné položky k majetku sa účtujú na BU, ku ktorej je majetok priradený.

Rezerva (environmentálna) je účtovaná na BU, ku ktorej majetku sa viaže.

Pri rezervách na zamestnanecké požitky je pravidlom priradenie zamestnancov k jednotlivým BU v zmysle platnej organizačnej štruktúry.

Pri ostatných rezervách sa pristupuje k priradeniu podľa predmetu rezervy, príčinnej súvislosti a zodpovednej osoby.

2.1.7 Finančné náklady

Finančné náklady sú náklady vznikajúce pri finančných operáciách ako sú úroky voči bankám, dodávateľom, úbytok cenných papierov pri ich predaji, straty pri derivátových operáciách a iné. Tak isto sú na týchto účtoch účtované kurzové straty vznikajúce v účtovníctve z majetku, záväzkov, rezerv a opravných položiek vyjadrených v cudzej mene pri ich prepočte na EUR.

2.1.7.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Náklady z kurzových rozdielov sú alokované na ten BU, ktorého majetku alebo záväzkov sa týkajú.

Nákladové úroky z úverov a finančných výpomocí sú alokované na ten istý, na ktorý bol alokovaný zodpovedajúci úver, resp. finančná výpomoc.

Straty z derivátových a pevných termínových operácií sú alokované na jednotlivé BU podľa toho, ktoré transakcie pokrývajú.

Ostatné finančné náklady sú alokované na BU – štábne útvary.

2.1.8 Rezervy a opravné položky finančných nákladov

Rezervy a opravné položky finančných nákladov sa tvoria podľa rovnakých zásad ako rezervy a opravné položky týkajúce sa hospodárskej činnosti.

2.1.8.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Tieto náklady sú alokované na BU podľa predmetu opravnej položky alebo rezervy a príčinnej súvislosti.

2.1.9 Mimoriadne náklady

Na účtoch tejto skupiny sa účtujú účtovné prípady neobvyklého charakteru vzhľadom k bežnej činnosti účtovnej jednotky, ako aj mimoriadne udalosti vyskytnuté náhodne. Účtujú sa sem rozdiely zo zmien použitých spôsobov oceňovania majetku, spôsobov odpisovania, škôd z mimoriadnych udalostí, tvorba rezerv a opravných položiek ak majú vzťah k mimoriadnym nákladom.

2.1.9.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Mimoriadne náklady sú účtované na BU, ku ktorej majetku alebo činnosti sa takýto mimoriadny náklad vzťahuje.

2.1.10 Dane z príjmov a prevodové účty

V tejto účtovnej skupine sa účtuje o dani z príjmov, dodatočných odvodoch dane z príjmov, prevode nákladov z hospodárskej a finančnej činnosti do mimoriadnej činnosti.

2.1.10.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Splatná daň ako aj odložená daň sú alokované na jednotlivé BU.

2.1.11 Tržby za vlastné výkony a tovar

V prospech týchto účtov sa účtujú tržby z predaja tovaru, zásob vlastnej výroby a služieb typických pre činnosť účtovnej jednotky.

2.1.11.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Výnosy sú alokované na BU, ktorá je výrobcom alebo poskytovateľom služby.

2.1.12 Zmena stavu vnútroorganizačných zásob

Na účtoch zmeny stavu vnútroorganizačných zásob sa účtujú prírastky alebo úbytky zásob vlastnej výroby, vrátane spotreby zásob vlastnej výroby. Konečný stav týchto účtov vyjadruje pohyb zásob v bežnom účtovnom období.

2.1.12.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Výnosy sú alokované na BU, ktorá je výrobcom týchto výrobkov. Zníženie stavu sa zaúčtuje na BU, ktorá tieto výrobky spotrebuje.

2.1.13 Aktivácia

Účtovaním na týchto účtoch sa premieta hodnota aktivácie do hodnoty majetku dlhodobého hmotného alebo nehmotného, materiálu a tovaru.

2.1.13.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Výnosy z aktivácie sú alokované na BU, kde boli účtované náklady na tvorbu aktivovaného majetku.

2.1.14 Iné výnosy z hospodárskej činnosti

Výnosy tejto skupiny zahŕňajú:

- Tržby z predaja dlhodobého hmotného a nehmotného majetku,
- tržby z predaja materiálu,
- zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania,
- ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania,
- výnosy z odpísaných pohľadávok,
- ostatné výnosy z hospodárskej činnosti.

2.1.14.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Výnosy z predaja majetku a materiálu sú alokované na BU, ktorej majetok a/alebo materiál je odpredávaný.

Ostatné výnosy sú účtovane na BU, ku ktorej činnosti sa vznik týchto výnosov viaže.

2.1.15 Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z hospodárskej činnosti

Výnos zo zúčtovania rezerv a opravných položiek vyplýva zo zásady opatrnosti a zo zásady časovej a vecnej súvislosti nákladov a výnosov s účtovným obdobím.. Ak pominú dôvody, pre ktoré boli rezervy a opravné položky vytvorené, rozpustia sa v období kedy dôvody pre ich tvorbu pominuli.

2.1.15.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Zúčtovanie opravných položiek a rezerv sa alokuje na BU, ktorej majetku alebo predmetu podnikania sa rezerva alebo opravná položka týka.

Pri zamestnaneckých rezervách sa rezervy zaúčtujú na BU podľa priradenia jednotlivých zamestnancov.

2.1.16 Finančné výnosy

Finančné výnosy sú výnosy vznikajúce z titulu vlastníctva finančnej investície ako sú úroky, dividendy, tržby z predaja finančnej investície, výnosy z derivátových operácií. Tak isto sú na týchto účtoch účtované kurzové zisky, vznikajúce v účtovníctve z majetku, záväzkov, rezerv a opravných položiek vyjadrených v cudzej mene pri ich prepočte na EUR.

2.1.16.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Vznikajúce výnosy sú alokované na ŠÚ okrem výnosov z kurzových rozdielov a výnosov z derivátových operácií, ktoré sú alokované na BU, ktorej majetku záväzkov, alebo transakcií sa týkajú (v prípade výnosov z kurzových rozdielov), a ktorej transakcie pokrývajú (výnosy z derivátových a pevných termínových operácií).

2.1.17 Zúčtovanie rezerv a opravných položiek finančných výnosov

Podobne ako pri hospodárskej činnosti, zaúčtuje sa použitie rezerv a opravných položiek alebo ich zrušenie podľa rovnakých zásad.

2.1.17.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Zúčtovanie opravných položiek a rezerv vo finančnej oblasti sa alokuje rovnakým spôsobom ako pri hospodárskej činnosti.

2.1.18 Mimoriadne výnosy

Na účtoch tejto skupiny sa účtujú účtovné prípady neobvyklého charakteru vzhľadom k bežnej činnosti účtovnej jednotky, ako aj mimoriadne udalosti vyskytnuté náhodne. Účtujú sa sem rozdiely zo zmien použitých spôsobov oceňovania majetku, spôsobov odpisovania, náhrady škôd z mimoriadnych udalostí, zúčtovanie rezerv a opravných položiek ak majú vzťah k mimoriadnym výnosom.

2.1.18.1 Pravidlá rozvrhovania - alokácia:

Výnosy sú alokované na BU, ktorej majetku alebo činnosti sa výnos týka.

2.2 Druhotné náklady a výnosy

Druhotné náklady a výnosy zohľadňujú finančné vzťahy medzi jednotlivými BU. Sú v nich premietnuté dodávky prác, služieb, materiálu alebo tovaru, pričom poskytovateľom ako aj odberateľom sú rôzne BU v rámci spoločnosti.

Druhotné náklady a výnosy sú účtované na vnútropodnikových účtoch.

Jedná sa predovšetkým o nasledovné skupiny interných nákladov, výnosov a ostatných interných vzťahov:

- vo forme interných služieb a dodávok poskytnutých na základe internej dohody o poskytovaní služieb (jedná sa najmä o výkony BU „Divízia služieb“ a BU „Vrtby a POS“). Interné služby sú priradované na BU na základe ich vzťahu k majetku, činnosti alebo zamestnancovi BU.
- Spoločné náklady a výnosy, ktoré nie je možné priamo priradiť na konkrétnu BU alebo sú spoločné pre viaceré BU. Tieto sú účtované na BU po ich rozdelení na základe zvoleného postupu rešpektujúc zásadu objektívnosti a nevyhnutnosti.

2.2.1 Spôsob oceňovania interných služieb a dodávok

Interne poskytované služby a dodávky sú ocenené interným cenníkom. Interná cena je stanovená tak aby poskytla objektívny obraz o hodnote interných výkonov z pohľadu riadenia ekonomiky jednotlivých činností v rámci spoločnosti. Aby sa zabránilo krížovým dotáciami medzi jednotlivými činnosťami je tam, kde je to možné, stanovený interný cenník na základe trhového mechanizmu.

2.2.2 Pravidlá rozvrhovania pre spoločné náklady

V prípade nákladov a výnosov, ktoré sú zdieľané, resp. spoločné pre viaceré BU sa používajú princípy rozvrhovania spoločných nákladov na základe vopred stanovených kľúčov. Tento princíp sa používa predovšetkým na rozúčtovanie réžií a spoločných výrobných nákladov týkajúcich sa viacerých BU.

2.2.3 Kľúče pre rozvrhovanie spoločných nákladov

Kľúče pre rozvrhovanie spoločných nákladov (réžií a spoločných výrobných nákladov) sú stanovené rešpektujúc zásadu objektívnosti, nevyhnutnosti, a príčinnej súvislosti, tak aby rozvrhnutie umožnilo ekonomicky správne a odôvodniteľné výsledky takéhoto rozvrhnutia. Medzi používané kľúče rozvrhovania patria najmä:

- Počet pracovníkov používaný napr. pre rozvrhovanie nákladov riadiacej zložky jednotlivých BU na jednotlivé čiastkové útvary a činnosti ako aj nákladov útvaru ľudských zdrojov.
- Spotreba materiálu a počty objednávok napr. v prípade rozvrhovania nákladov nákupu, zásobovania a skladovania.
- Počty dedikovaných hodín pri úkonoch podpory a obsluhy iných BU, alebo činností kde je možné jednoznačne určiť, že sa jedná o aktivitu priamo požadovanú daným BU a zároveň je možné presne určiť počet hodín strávených konkrétnym úkonom pre konkrétneho interného odberateľa.
- Počty SW licencií, počítačov, užívateľov aplikácií napr. pri rozvrhovaní nákladov útvaru AICT súvisiacich so zabezpečením bežnej prevádzky AICT technológií.
- Jednotky výhrevnosti BOE ("barrel of oil equivalent") napr. pre rozvrhnutie spoločných nákladov na ťažbu a spracovanie uhlíkovodíkov ako najmä náklady riadiacej zložky, asset managementu, dispečingu, ložiskového inžinierstva, geologického prieskumu a pod..

- Stupeň využitia výkonu a/alebo kapacity zariadení a technológií napr. v prípade potreby využitia prevádzkových stredísk primárne slúžiacich pre BU – podzemný zásobník zemného plynu zo strany BU – prieskum a ťažba pri spracovaní a úprave zemného plynu.
- Tržby pre náklady ostatných útvarov a činnosti ostatných útvarov keďže tieto sú primárne zamerané na podporu procesov zabezpečujúcich výnosy a príjmy spoločnosti.

3. Pravidlá pre odpisovanie

3.1 Výpočet odpisov

Účtovný odpis vyjadruje opotrebenie dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku v hodnotovom vyjadrení za príslušné účtovné obdobie. Odpisy vyjadrujú trvalé zníženie hodnoty majetku.

Dlhodobý nehmotný a dlhodobý hmotný majetok sa odpisuje podľa:

a) Predpokladanej doby životnosti

Dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok odpisovaný na základe predpokladanej doby životnosti sa účtovne odpisuje lineárnym spôsobom. Predpokladaná doba životnosti je stanovená osobitne pre jednotlivé položky dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku s ohľadom na ich opotrebenie, ktoré zodpovedá konkrétnym resp. bežným podmienkam, v ktorých je majetok používaný.

V prípade zmien technológií, opodstatnenosti využívania jednotlivých položiek majetku v podnikateľskej činnosti, zmien podnikateľského prostredia, alebo budúcich ekonomických podmienok môžu byť doby životnosti po ich prehodnotení zmenené.

b) Jednotiek odťazenia

Odpisovanie podľa jednotky odťazenia zohľadňuje predpokladané rezervy zásob uhľovodíkov a skutočnú výšku ťažby v danom účtovnom období.

Dlhodobý hmotný a dlhodobý nehmotný majetok sa začína odpisovať od prvého kalendárneho dňa v mesiaci, v ktorom bol majetok zaradený.

Dlhodobý nehmotný a dlhodobý hmotný majetok sa odpisuje len do výšky jeho ocenenia v účtovníctve.

3.2 Priradzovanie a rozvrhovanie odpisov

Odpisy dlhodobého hmotného a dlhodobého nehmotného majetku sú účtované na príslušné analytické účty v zmysle účtovej osnovy NAFTA a.s. a to na ten BU, na ktorý je príslušná položka majetku v zmysle kritérií podľa bodu V./1.2.1 alokovaná. V prípade využívania viacerými činnosťami sú odpisy prerozdelené prostredníctvom interných výnosov a rozúčtovania spoločných nákladov. Pre účely výkazu evidencie prevádzkových aktív po jednotlivých položkách budú prerozdelené v zmysle bodu V./1.2.2.

Pozemky, umelecké diela a zbierky, príp. iný majetok vymedzený osobitným predpisom sa v zmysle Zákona o účtovníctve, t.j. IFRS neodpisujú.

VI. Spracovanie oddeleného účtovníctva, výkazov a výstupov

Výstupy sa na základe účtovnej evidencie a účtovnej závierky spracujú v tabuľkovom editore do výkazov ÚRSO podľa prílohy Vyhlášky úradu.

Výstupy z oddelenej evidencie za sledovaný rok sa v plnom rozsahu predkladajú ÚRSO v elektronickej forme a jedenkrát v písomnom vyhotovení, s výnimkou evidencie

prevádzkových aktív po jednotlivých položkách, do 15 dní po schválení účtovnej závierky, najneskôr však do 30. júna nasledujúceho roka.

VII. Zodpovednosti

Zodpovednosť dodržiavania ustanovení tejto smernice prináleží všetkým osobám v procese obehu dokladov a ich zaúčtovania.

Odôvodnenie:

Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, odboru strategických analýz (ďalej len „úrad“) bol dňa 30.08.2012 doručený a zaevidovaný pod číslom 25713/2012/BA návrh pravidiel pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie pre účely vedenia oddelenej evidencie spoločnosti NAFTA a.s.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) správne konanie začalo na návrh spoločnosti NAFTA a.s.

Podľa § 15 ods. 2 zákona o regulácii účastníkom konania vo veci schvaľovania pravidiel pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie je navrhovateľ - spoločnosť NAFTA a.s.

Zákon o regulácii v znení zákona č. 283/2008 Z. z. s účinnosťou od 1.8.2008 v ustanovení § 5 ods. 1 písm. uu) úradu rozšíril pôsobnosť vo veci schvaľovania pravidiel pre rozvrhovanie aktív a pasív, nákladov a výnosov a pravidiel pre odpisovanie.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“) v záujme zabránenia vzniku diskriminácie a krížových dotácií sú výrobca elektriny, výrobca plynu, prevádzkovateľ prenosovej sústavy, prevádzkovateľ distribučnej sústavy, prevádzkovateľ prepravnej siete, prevádzkovateľ distribučnej siete a prevádzkovateľ zásobníka podľa uvedeného paragrafu povinní viesť oddelenú evidenciu skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, oddelenú evidenciu o nákladoch, výnosoch, aktívach, pasívach, a určiť pravidlá na rozvrhovanie aktív, pasív, nákladov, výnosov a určiť pravidlá na odpisovanie samostatne za každú jednu z činností, ktorú vykonáva v rámci podnikania.

Podľa § 96 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Konanie dokončí orgán príslušný na konanie v čase, keď sa konanie začalo.

Úrad po preskúmaní predloženého návrhu pravidiel na rozvrhovanie aktív, pasív, nákladov, výnosov a pravidiel na odpisovanie spoločnosťou NAFTA a.s. schválil v takom znení, ako ho predložila a ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Odvolanie treba podať na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor strategických analýz, ul. Pavla Mudroňa 45, 036 01 Martin, a to v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. Ivan Zachar
riaditeľ odboru strategických analýz

Rozhodnutie sa doručí:

NAFTA a.s., Votrubova 1, 821 09 Bratislava